

IDEAŁ I ANTYIDEAŁ KOBIETY
W LITERATURZE GRECKIEJ
I RZYMSKIEJ

IDEAŁ I ANTYIDEAŁ KOBIETY
W LITERATURZE GRECKIEJ
I RZYMSKIEJ

Studia ad Virgines et Mulieres Claras,
de Quibus Scriptores Antiqui Graeci et Romani Narrant,
Pertinentia

pod redakcją
Anny Marchewki

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2018

Recenzenci

prof. dr hab. Jadwiga Czerwińska
dr hab. Magdalena Stuligrosz
dr hab. Jakub Pigoń, prof. UW

Redaktor Wydawnictwa
Izabela Pałasz-Alwasiak

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta

Na okładce wykorzystano obraz Petera Paula Rubensa *Sąd Parysa*,
olej na płótnie, ok. 1597–1599, ze zbiorów National Gallery w Londynie
(na prawach wolnego dostępu – domena publiczna)

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja sfinansowana ze środków konferencji „Wizerunek kobiety idealnej
w literaturze greckiej i rzymskiej” oraz z działalności statutowej
Wydziału Filologicznego i Katedry Filologii Klasycznej Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-604-3

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp 7

PARS GRAECA

Obraz matki w *Iliadzie*: studium słowa i gestu 11

Ilona Chruściak

Safona – ideał kobiety czy kobiecości? 27

Daria Węsierska

Kobieta w przestrzeni scenicznej, kobieta w przestrzeni publicznej.
O tragicznej konwencji jako elemencie kreowania ideału i antyideału

kobiety w Atenach v w. p.n.e. 41

Katarzyna Pietruczuk

Kobiety i wojna, czyli o *Trojankach* Eurypidesa 53

Joanna Rostropowicz

Mater dolorosa – w poezji antycznej i polskiej poezji współczesnej 63

Agata Chrobot

Areté „barbarzynki”. Ktezjasza z Knidos opowieść o miłości

Stryngajosa i Zarinai 77

Krzysztof Głombiowski

Ksenofontowa Pantheja. Między ideałem a rzeczywistością 85

Anna Marchewka

Platon i kobiety. Obraz kobiet w platońskich dialogach 97

Anna Głodowska

Czy kobieta jest zdolna do przyjaźni doskonałej? 111

Joanna Sowa

Fainarete, Aspazja, Diotima – kobiety na filozoficznej drodze Sokratesa 123

Joanna Usakiewicz

Stoicki ideał kobiety 133

Sławomir Wyszomirski

Jak Helena Trojańska – ideał kobiecego piękna – wpłynęła na rozwój
rodzajów retoryki greckiej? Dlaczego Gorgiasz i Izokrates pochwalili Helenę? . . 141

Krystyna Tuszyńska

Stratonika i Antioch	157
<i>Marian Szarmach</i>	
Cesarzowa Euzebia w <i>Mowie pochwalnej</i> cezara Juliana Apostaty	163
<i>Anna Pająkowska-Bouallegui</i>	
Udowodnić świętość – kreowanie wizerunku doskonałej ascetki na przełomie IV i V wieku	175
<i>Katarzyna Wojtalik</i>	
Postaci kobiece w <i>Żywocie Izydora</i> Damascjusza	189
<i>Maciej Staniszewski</i>	

PARS LATINA

Idealna Rzymianka według Marka Tulliusza Cyncerona. Między topiką a rzeczywistością	209
<i>Agnieszka Dziuba</i>	
That Woman with the Spirit of a Man – Sallust’s Portrayal of Sempronia and her virtues	219
<i>Gregor Pobežin</i>	
Mitologiczna heroina, elegijna <i>puella</i> czy <i>exemplum bonae coniugis</i> ? Obraz żony poety w wygnańczych utworach Owidiusza	233
<i>Tomasz Babnis</i>	
Starożytne źródła o przyjaźni kobiet rzymskich	249
<i>Adriana Grzelak-Krzyżmianowska</i>	
Przy mężu i dla męża aż po grób, czyli żona idealna według Pliniusza Młodszego	263
<i>Monika Miazek-Męczyńska</i>	
Kobiety w rzymskich deklamacjach – postać macochy	277
<i>Magdalena Nowak</i>	
Kobiety w świecie poety Auzoniusza	289
<i>Tatiana Krynicka</i>	
Sydoniusz Apolinary o kobiecych przymiotach oraz o jednej złej kobiecie	301
<i>Agnieszka Witczak</i>	
Bibliografia	311